

TRYGGE SAMFUNN

INFORMASJON OM TOTALFORSVARET NR. 2 2023

Foto: DSB

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap med en befolkningsundersøkelse om bevissthet og adferd knyttet til egenberedskap

Formålet med undersøkelsen er å få økt kunnskap om en rekke ulike aspekter ved befolkningens kjennskap og bevissthet rundt egenberedskap. Herunder hva slags kjennskap befolkningen har til beredskap i kommunen, hvilke type hendelser som befolkningen er mest bekymret for at skal inntreffe, hvilke kommunikasjonsplattformer man vil ty til i en krisesituasjon og hvor godt forberedt man er i tilfelle en krisesituasjon skulle oppstå. Undersøkelsen måler tillit til myndigheter og redningsetater, og om hendelser de to siste årene har gjort befolkningen mer mentalt forberedt etter på kriser i framtiden.

Årets undersøkelse viser at det har skjedd mye positivt med folks praktiske og mentale forberedelser det siste året. Det er selvfølgelig bra at flere nå er rustet enn før, men mange har fortsatt en jobb å gjøre – ikke minst med tanke på å lagre vann i eget hjem, sier DSBs direktør Elisabeth Aarsæther. Last ned undersøkelsen på dsb.no

Foto: DSB

**Nødvarsel på mobil:
Store forventninger til et nytt system**

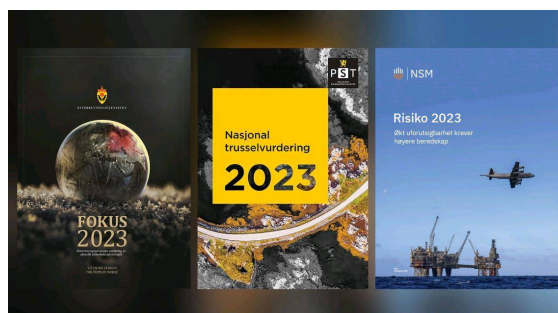

Foto: Regjeringen

**Samlet framlegging av trussel- og
risikovurderinger for 2023**

- Mobiloperatørene Ice, Telenor og Telia har gjort en stor innsats og fått på plass det tekniske i sine mobilnett, slik at deres kunder skal kunne motta meldinger i krisesituasjoner, sier kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik.

Løsningen gjør det mulig å sende varsel om fare som når abonnenter over hele landet i løpet av sekunder. Nødvarsel på mobilen er et supplement til sivilforsvarets sireneanlegg og politiets etablerte varslingsrutiner. Det nye systemet er blitt testet ut i et begrenset antall. Det er Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), Politidirektoratet og Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) som står bak testingen og det stilles store forventninger til at dette skal kunne fungere til beste for befolkningen.

- Vi har prioritert å få på plass et system hvor nødvarsel knyttet til alvorlige hendelser kan sendes ut fra Politidirektoratet, sier justis- og beredskapsminister Emilie Enger Mehl.

Nå blir det neste skritt å få på plass at politiet kan sende ut lokale og regionale nødvarsler. Dette skal være på plass i løpet av første halvår.

Foto: FMB

Norge forlenger avtale om medisinsk evakuering fra Ukraina

Norges bistand til medisinsk evakuering av pasienter fra Ukraina til sykehus i Europa er etterspurt av EU og Ukraina. Regjeringen forlenger avtalen med SAS om transport av pasienter fra 1. mai til 31. august.

– Vår luftbro bidrar til at våre fagfolk får utnyttet den sykehuskapasiteten som finnes i mange land til å avlaste helsetjenesten i Ukraina. Våre fagfolk som er med på transportene og som jobber ved det medisinske knutepunktet i Polen, gjør en fantastisk innsats som blir lagt merke til internasjonalt, sier helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol.

Nå foreligger alle de årlige åpne trussel- og risikovurderinger fra Etterretningstjenesten (E-tjenesten), Politiets sikkerhetstjeneste (PST) og Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM).

I den årlige trusselvurderingen «FOKUS» gir E-tjenesten sin analyse av status og ventet utvikling innenfor tematiske og geografiske områder som tjenesten vurderer som særlig relevant for norsk sikkerhet og nasjonale interesser.

PSTs årlige trusselvurdering er en analyse av ventet utvikling innenfor PSTs ansvarsområder, herunder terror, spionasje og trusler mot myndighetspersoner.

I NSMs rapport «RISKO 2023 - Økt uforutsigbarhet - høyere beredskap» vurderes risikoen for at samfunnet rammes av tilsiktede handlinger som kan skade viktige samfunnsinteresser.

Rapportene kan leses og lastes ned her:

[Fokus 2023: Etterretningstjenestens åpne vurdering av aktuelle sikkerhetsutfordringer for Norge](#)

[Nasjonal trusselvurdering 2023](#)

[Risiko 2023: Uforutsigbare tider krever høyere beredskap](#)

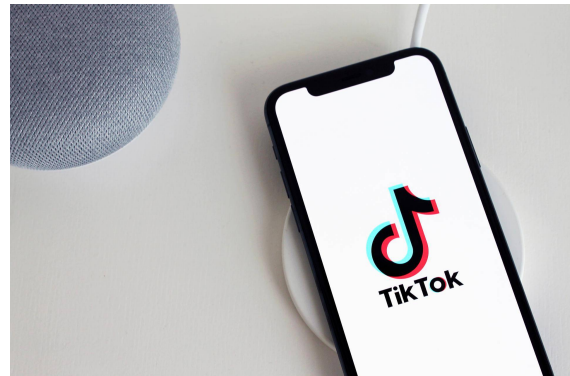

Foto: Pixabay

Justis- og beredskapsdepartementet fraråder TikTok og Telegram på tjenesteenheter

Nasjonal Sikkerhetsmyndighet (NSM) har på oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet foretatt en vurdering av om det bør innføres tiltak eller gis råd eller retningslinjer i Norge knyttet til blant annet den kinesisk-eide appen TikTok og appen Telegram. Sistnevnte med russisk opprinnelse.

NSM vurderer at TikTok og Telegram ikke bør installeres på offentlig ansattes tjenesteenheter som er tilknyttet virksomhetens interne digitale infrastruktur eller tjenester. Med tjenesteenhet

Den medisinske evakueringen fra Ukraina er et samarbeid mellom flere departementer, de regionale helseforetakene, Helsedirektoratet og øvrig norsk helsetjeneste, samt Forsvaret, SAS og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). Siden oppstarten av den medisinske evakueringen, som skjer gjennom EUs ordning for sivil beredskap (UCPM), har Norge bidratt med transportkapasitet til transport av nærmere 1000 personer (pasienter og pårørende)

– Vi ser ingen tegn på at kampene eller Russlands vilkårlige angrep mot sivilbefolkningen i Ukraina avtar. Både soldater og vanlige ukrainere såres og lemlestes. Sykehus, fødeklinner og medisinalagre bombes. Ødeleggelsene hindrer nær en halv million mennesker hver måned fra å få helsehjelp. Derfor er Norges innsats for medisinsk evakuering et viktig bidrag som nå forlenges, sier utenriksminister Anniken Huitfeldt.

Mange land har kapasitet for sykehusbehandling, men ikke egnede transportkapasiteter. Derfor er Norges bistand med transport svært etterspurt. Pasientene fra Ukraina blir først transportert ut av Ukraina til det medisinske knutepunktet i Polen før de transporteres videre til sykehus rundt i Europa for behandling.

– Dette er en svært viktig, men komplisert operasjon som sikrer at de ukrainske pasientene får behandlingen de trenger. Norge har unik transportmedisinsk kompetanse som nå kommer Ukraina til nytte. Ambulanseflyet bemannes av Forsvaret med leger, sykepleiere og ambulanspersonell ombord. Det er helsepersonell som normalt jobber i den norske helsetjenesten, men som har en avtale om å være i beredskap for Forsvaret, sier forsvarsminister Bjørn Arild Gram.

Foto: OBRE på inspeksjon i en bygård i Oslo

menes her mobiltelefoner, nettbrett eller personlige datamaskiner som er betalt av arbeidsgiver. De vurderer at dette også bør gjelde ansatte i privat sektor som er underlagt sikkerhetsloven helt eller delvis.

- På oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet har NSM nå gjort en vurdering av TikTok og Telegram. NSM vurderer at appene ikke bør installeres på tjenesteenheter som jobbtelefoner, sier fagdirektør Roar Thon i Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM).

Justis- og beredskapsminister Emilie Enger Mehl støtter rådet fra NSM. Det innebærer også at politisk ledelse, ansatte i departementene og deres underlagte virksomheter frarådes å ha TikTok og Telegram på tjenesteenheter.

Anbefalingen er ikke et forbud mot TikTok eller Telegram, men et råd om at de ikke bør installeres på tjenesteenheter. Dersom det er tjenstlig behov for TikTok eller Telegram, anbefaler NSM at applikasjonen installeres og benyttes på en separat enhet forbeholdt denne typen formål, og som ikke får tilgang til virksomhetens interne systemer.

– Etterretningstjenesten peker i sin åpne trusselvurdering «Fokus 2023» på Russland og Kina som de fremste trusselaktørene mot norske sikkerhetsinteresser. De peker også på at sosiale medier er en gunstig arena for trusselaktører og andre som ønsker å påvirke oss gjennom desinformasjon og falske nyheter, sier Mehl.

– Også andre apper som Facebook, Instagram og Snapchat samler inn mye informasjon. NSM peker på utfordringen med mulig kommersielt videresalg av slike data. Alle som bruker sosiale medier bør derfor ha et bevisst forhold til hvilken informasjon man deler, og innstillingene man har på telefonen sin, sier justis- og beredskapsminister Mehl.

Foto: NSM

Tilsynsvirksomhet i industrien: Viderefører samarbeid

Næringslivets sikkerhetsorganisasjon (NSO) gjennomfører årlig 200 – 250 tilsyn. En stor del av disse styrker samarbeidet med det lokale brann- og redningsvesen.

Erfaringsmessig gir dette stor vinn-vinn effekt. Tidligere hadde tilsynsetatene organisert felles tilsynsaksjoner. Da dette opphørte i 2016 fortsatte NSO å invitere andre tilsynsetater, enten til samtidig tilsyn eller som observatør.

Brannvesenet og NSO har mye sammenfallende regelverk. Begge tar utgangspunkt i internkontrollforskriftens krav til risikovurdering, som igjen blir førende for hvordan virksomheten er organisert, handler ved alarm, kvalifiserer seg og øver på håndtering av uønskede hendelser.

Et viktig sjekkpunkt på industriverntilsyn er beredskapsplanen. Forskriften stiller krav om at nødvendige opplysninger og beredskapsplaner skal formidles til kommunene samt nød- og beredskapsstatene. Etter over to år med lovkrav om formidling av relevant informasjon, ser NSO en positiv effekt, både hos virksomheter og mottakere av informasjon. I tillegg blir viktige nettverksbånd mellom virksomhetene og brannvesenet knyttet. Det kommer garantert til nytte den dagen den uønskede hendelsen skjer og samarbeidet må sitte, skriver tidsskriftet "Industrivern".

Fra signeringen. Øverst fra venstre: Espen Rostrup Nakstad (ass. helsedirektør i Helsedirektoratet), Per Strand (direktør i Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet), Benedicte Bjørnland (direktør i Politidirektoratet) og Elisabeth Aarsæther (direktør i Direktoratet for Samfunnsikkerhet og beredskap). Foto: Politidirektoratet

Rekordinteresse for sikkerhetskurs

Nasjonal sikkerhetsmyndighet melder om stor interesse for kurs i IKT-sikkerhet. Over 30 000 personer deltok i fjor.

- Responsen har vært overveldende. Det er svært gledelig at så mange nå har fokus på sikkerhet og søker å øke egen kompetanse, sier Sofie Nystrøm, direktør i NSM.

E-læringskurset bygger på NSMs grunnprinsipper, som er relevante for alle norske virksomheter, dette er grunnleggende sikkerhetstiltak NSM mener er nyttige både for offentlig og privat sektor. Under Nasjonal sikkerhetsmåned var kurset gratis. Hensikten var å få enda flere virksomheter til å bygge kompetanse, fra IT-selskaper, byggebransjen, kommuner til Forsvaret. Flere universiteter og høyskoler valgte å gjøre kurset tilgjengelig for sine studenter.

Alle virksomheter trenger cyberberedskap, uavhengig av størrelse. Cyberberedskap er å legge robusthet i de digitale systemene en virksomhet bruker. Vi ser at mange sikkerhetsutfordringer oppdages tilfeldigvis. Derfor må beredskapen være godt forankret i virksomheter. Antall kursbevis som florerer på LinkedIn viser at kurset har truffet bredt, fra toppsjefer, ledere og ansatte i virksomheter innenfor olje, kraft og teknologi.

- Vi er glad over å kunne se at tilbudet har nådd ut i hele landet og til ulike målgrupper. Forebyggende sikkerhetsarbeid reduserer digital risiko, understreker direktør Sofie Nystrøm i NSM.

Sira Kvina HV-område under øvelse Jøssing Foto: FMB

Staben i HV-08 på tre ukers øvelse

Da sjef for Agder og Rogaland heimevernsdistrikt (HV-08), Øystein Fossum

Ny nasjonal CBRNE-prosedyre signert

CBRNE-prosedyren for nødetater og nødmeldesentralene skal bidra til godt samarbeid og felles situasjonsforståelse ved hendelser.

- Rask tilgang til spesialkompetanse er avgjørende ved CBRNE-hendelser, både for å forstå, håndtere og redusere konsekvensene av slike hendelser. Prosedyren trekker opp tydelige roller og ansvar ved CBRNE-hendelser, noe som er avgjørende. Den største jobben ligger nå foran oss; implementering av prosedyren, sier politidirektør Benedicte Bjørnland. Og understreker at for å sikre god implementering er det viktig at prosedyren gjøres kjent og at det øves regelmessig blant nødetatene og nødmeldesentralene.

- For atombereidskapen i Norge er det viktig med rask varsling av radioaktive og nukleære hendelser fra nødetatene. Det gjør det mulig å forstå, håndtere og redusere konsekvensene av slike hendelser, sier Per Strand, direktør i Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet og leder av Kriseutvalget for atombereidskap.

Begrepet CBRNE er en fellesbetegnelse. Det dreier seg om farer av mange slag. Bokstavene står for kjemiske stoffer (C), biologiske agens (B), radioaktive stoffer (R) nukleært materiale (N) og eksplosiver (E) med høyt farepotensial. Alt handler om stoff og materialer som kan gjøre at liv går tapt. De kan skade helse, miljø, materielle verdier og andre samfunnsinteresser.

Nilsen, luftet ideen om en tre ukers øvelse til staben for to år siden, fikk han tilbakemelding om at det er galskap. Det går ikke. Staben tok feil.

De tre ukene med Øvelse Jøssing er akkurat ferdig. Over disse ukene har 27 områder, to innsatsstyrker og mobiliseringstillegget til HV-08 vært på øving.

- Bakgrunn for tanken om en så lang øvelse var at det var viktig å få staben i stand til å lede operasjoner over tid. Tidligere har det vært et mål å ha færrest mulig treningsperioder for å spare penger og frigjøre tid, slik at staben også kan jobbe med andre saker. Etter litt diskusjon fant vi ut at ved å dra områdene ut over en tidslinje, så kan vi trene staben i tre uker. Det neste blir nå å få til at alle områdene trenes samtidig, forteller Nilsen.

- Jeg er kjempefornøyd med øvelse Jøssing. Den ble bedre enn jeg hadde tenkt meg. Øvingsledelsen har levert en øvelse som også utfordret distriktsstaben med ting de måtte saksbehandle. Så takk til de distriktene som bidro med personell i øvingsledelsen, avslutter en svært fornøyd Sjef HV-08.

Øvelse Jøssing ble dessuten valgt som en testarena for Heimevernets våpenskole.

- Vi var på plass av flere grunner. For det første at dette var arena der HV-08 gjorde noe som ikke hadde blitt gjort før. Det var å trene samtlige områder i løpet av en treukers periode. Dette gjorde at vi fikk et stort volum da vi testet ut datastrøm gjennom de forskjellige applikasjonene som skulle prøves ut. Og vi fikk testet sensorer i en stor setting, forteller major Ørjan Venås fra Heimevernets våpenskole.

NTF ble stiftet som KFB i Stortinget den 9. april 1951 etter initiativ fra HKH Kronprinsesse Märtha, og er i dag et landsdekkende, forsvarsrelatert samarbeids- og interesseorgan for organisasjoner og enkeltpersoner som er opptatt av samfunnsikkerhet og beredskap. NTF har mer enn 30 000 medlemmer.

Norsk Totalforsvarsforum (NTF)
Postboks 1550 Sentrum, 0015 OSLO | 404 08 168 | post@totalforsvar.no | totalforsvar.no
Besøksadresse: Bygning 60, Akershus Festning

[Videresend til en venn](#)

Norsk TotalforsvarsForum (NTF) - Bygning 60, Akershus Festning, 0015 Oslo, Norge

[Meld deg av](#)

Leveret av Make